

РЕШЕНИЕ

№ 7

гр. Бургас, 19.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на тринадесети януари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Павел Ал. Ханджиев

Членове: Илияна Т. Балтова
Христина З. Марева

при участието на секретаря Станка Ст. Ангелова
като разгледа докладваното от Павел Ал. Ханджиев Въззивно търговско дело
№ 20212001000280 по описа за 2021 година

Производството по делото е образувано по въззивна жалба от “Т.” АД, ЕИК *** срещу Решение № 260045 от 29.09.2021 г., постановено по т.д. № 91/2019 г. по описа на Окръжен съд – Ямбол, с което са отхвърлени исковите претенции на въззивника с правно основание чл. 240, ал. 2 ТЗ и чл. 86 ЗЗД против бившия изпълнителен директор на дружеството Д. Д. Д. за сумата от 65 051,61 лв., предявена като част от общо задължение в размер на 251 523 лв., представляващо обезщетение за вреди, нанесени от Д. на дружеството, ведно със законната лихва от предявяване на иска до окончателното изплащане, и лихва за забава в размер на 6882,43 лв., като частичен от 105 125,66 лв., с начален момент датата на всяко едно от уврежданията – датата на издаване на фактури с № *** г., № *****/28.02.2014 г.; № ***. и № *** г. до датата на завеждане на исковата молба – 21.08.2019 г., както и за сумата 181 693,94 лв., като частичен от 429 163.96 лв., ведно със законната лихва от предявяване на иска до окончателното изплащане и лихва за забава в размер на 13 586,17 лв., като частичен иск от 119 828.14 лв. за фактурите с № *****/29.08.2014 г.; № 00*** г.; № *** г.; № *** г.; № *** г. и № *** г., и дружеството е осъдено да заплати направените по делото разноси в размер на 18 490 лв.

Въззивникът “Т.” АД поддържа, че обжалваното съдебно решение е неправилно, незаконосъобразно и необосновано, постановено в противоречие с материалния закон и с практиката на ВКС. Навежда аргументи, че меродавно за наличието на погасяващ отговорността факт е вземането на решение за освобождаване от отговорност на членовете на СД след

установяването на вредата. По делото били представени 3 броя експертни оценки, от които било видно кога през 2019 г. и по какъв начин „Т.“ АД било установило вредата, настъпила в неговия патримониум, и липсвали доказателства Д. да е бил освободен от отговорност като член на СД през 2019 г., като това било изрично заявено и коментирано в първото о.с.з на 06.07.2020 г. по т.д. № 91/2019 г. по описа на ЯОС и в първото о.с.з на 30.09.2020 г. по присъединеното т.д. № 92/2019 г. по описа на ЯОС.

Неправилно съдът се позовал на правопогасителния ефект на освобождаването от отговорност без налични доказателства в този смисъл по делото и не разгледал спора по същество. Било установено противоправно поведение на Д., който бил сключил сделки на завишени цени между свързани лица, които се отклонявали от пазарните условия, без да уведоми акционерите за това, с което нарушил разпоредбата на чл. 237, ал. 2 ТЗ и на чл. 240б, ал. 1 и ал. 2 ТЗ.

Експертизите, извършени по методи, регламентирани в Наредба № Н-9/14.08.2006 г. установили, че справедливата наемна цена била по-ниска от договорената, а въпреки неотносимостта към предмета на делото на извършените експертни заключения в производството по т.д. № 91/2019 г. по методи, различни от тези в Наредба № Н-9/14.08.2006 г., с тях също било установено, че няма подобна търговска практика като не била налице аналогична цена за наем в лева на тон/км. на товарни превози предвид разпоредбата на чл. 228 ЗЗД, където се имало предвид цена на наем за календарно време и тя не била нормативно определена.

Били допуснати процесуални нарушения. Окръжният съд бил възпрепятствал ищеца да докаже при условията на пълно и главно доказване размера на претенциите си, като в последното по делото заседание, след изслушване на тройната експертиза, не било уважено доказателствено искане за извършването на повторна и допълнителна експертиза. Въпреки допуснатите доказателствени искания и поставени въпроси към експертизите, съдът обявил делото за изяснено от фактическа страна, без вещите лица да са изчислили справедлива пазарна цена по два метода и лихвата върху разликата между платеното и по-ниския размер на цените, установен с експертизи. Съдът недопустимо бил приел, че ищецът е следвало, след запознаване със заключението на тройната експертиза, в 7-дневния срок до съдебното заседание, да представи като доказателство по делото собствени изчисления за средна цена и лихва, въпреки че експертизата била допусната за извършване именно с такива въпроси.

Иска се отмяна на обжалвания съдебен акт и уважаване на предявените претенции. Направени са доказателствени искания, които с определението на съда по чл. 267 ГПК са счетени за неоснователни и са отклонени.

Въззиваемият Д. Д. Д. в срока по чл. 263 ГПК е представил писмен отговор на въззивната жалба, в който се излагат аргументи за нейната неоснователност, респ. за законосъобразност, обоснованост и правилност на

обжалваното с нея съдебно решение.

Процесните периоди били, съответно, от 2014 до 2018 г. – по т.д. № 91/2019 г. и от 2013 до 2017 г. – по т.д. № 92/2019 г. В рамките на тези периоди за всяка от изтеклите финансови години били налице взети и влезли в сила решения на редовни общи събрания на акционерите на дружеството-ищец, с които то е освободило от отговорност ответника в качеството му на член на СД и изпълнителен директор. Липсвало взето от ОСА решение за търсене на отговорност на ответника в посочените му качества. Между “Д.” ЕООД, “П.” ООД и “Т.” АД били налице трайни търговски отношения въз основа на сключени и изпълнявани договори за отдаване под наем на МПС, договорената наемна цена била определена при установената за търговските дружества свобода на договаряне, в рамките на минималните пазарни стойности, а резултатите от изпълнението на посочените договори, представляващи част от общия годишен обем дейност на дружеството-ищец, били отчитани пред Съвета на директорите. В случая приложение намирало правилото на чл. 301 ТЗ по отношение на останалите членове (изключая ответника) на органите на управление на ищеца с оглед липсата на противопоставяне от тяхна страна в рамките на продължителния период от време, през който са действали сключените договори. За дружеството не били настъпили вреди, не били представени и доказателства за вина.

Иска се потвърждаване на решението. Претендират се разноски.

Апелативен съд - Бургас, като взе предвид изложените съображения и доводи на страните, прецени събраните по делото доказателства и съобрази закона, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срок, от легитимирана да обжалва страна, срещу акт, подлежащ на обжалване, и отговаря на изискванията на закона за редовност, поради което с определение от 29.11.2021 г. е допусната за разглеждане по същество.

Окръжен съд – Ямбол е бил сезиран с искова претенция на “Т.” АД против Д. Д. Д., по която било образувано т.д. № 91/2019 г. по описа на ЯОС. Ищецът изложил твърдения, че в качеството си на изпълнителен директор на дружеството ответникът е сключил неизгодни за дружеството сделки. Представляваното от него ищцово дружество взело под наем от дружеството “П.” ООД, в което ответникът притежавал 55 % от капитала, товарни автомобили с рег. №№ *** на при наем, по-висок от пазарния, от което за дружеството-ищец в периода 2014 – 2018 г. произлезли вреди. Към т.д. № 91/2019 г. е присъединено т.д. № 92/2019 г. на същия съд, по което същият ищец е предявил против същия ответник друг иск на осн. чл. 240, ал. 2 ТЗ. Твърди се по второто дело, че ответникът е задължил дружеството-ищец по други неизгодни договори за наем на товарни автомобили с рег. №№ *** и ***, собствени на “Д.” ЕООД, на което ответникът е бил управител и едноличен собственик на капитала. От тези договори в периода 2014 – 2018 г.

за ищеца произлезли вреди. Ищецът поискал да бъде осъден ответника да му заплати на осн. чл. 240, ал. 2 ТЗ: сумата 65 051,61 лв., като част от общо дължимата 251 523 лв., явяваща се стойност на нанесените вреди, заедно с обезщетение за забава в размер на 6882,43 лв., и сумата 181 693,94 лв., като част от общо дължимата 429 163,96 лв., явяваща се стойност на нанесените вреди заедно с обезщетение за забава в размер на 13 586,94 лв., както и законната лихва до окончателното изплащане на главниците.

Ответникът Д. оспорил иските молби и по двете дела, като повдигнал идентични възражения. Възразил, че с решения на ОСА е освободен от отговорност за дейността си като изпълнителен директор за процесните отрязъци от време. От сключените договори не били настъпили вреди за дружеството-ищец. Претенциите били погасени по давност.

След съединяването на делата за общо разглеждане Ямболският окръжен съд постановил обжалваното решение, с което отхвърлил иските изцяло.

При извършената служебна проверка съобразно с правомощията си по чл. 269 ГПК съдът констатира, че обжалваното решение е валидно, а в обжалваната част - допустимо. По съществото на спора то е правилно и на осн. чл. 272 ГПК въззивният състав препраща към мотивите му. В допълнение и повод конкретните оплаквания:

Предявен е иск на осн. чл. 240, ал. 2 ТЗ. Имуществената отговорност по чл. 240, ал. 2 ТЗ е особена отговорност за вреди на изчерпателно определени от законодателя лица, която произтича от заеманата от тях длъжност – член на съвета на директорите. Заеманата длъжност е основание за ангажиране на гражданската отговорност на тези лица за причинените вреди на дружеството, изразяваща се в задължение за тяхното поправяне. Отговорността за имуществените последици от неизпълнение на договорно и/или органно задължение на членовете на съвета на директорите, произтича от дейността им по управление на търговското дружество. Както при всяка гражданска отговорност за вреди, и във фактическия състав на чл. 240, ал. 2 се включват: противоправно поведение, вреда и причинна връзка между поведението (действие/бездействие) и вредата. Отговорността е неограничена и резултатна - възниква и подлежи на ангажиране за обезщетяване до пълния размер на вредите, които акционерното дружество е претърпяло вследствие на лошото управление. В това се включва и хипотезата, при която вследствие конкретни действия или бездействия, намиращи израз в неупражнен контрол от страна на член на съвета на директорите, е причинен неоправдан разход, загуба или липса на парични средства или имущество. При всички случаи, съобразно общите правила на гражданската отговорност за вреди, последните следва да бъдат установени по вид и размер, като реално отразили се върху патримониума на управляваното дружество. Пречка за търсене на отговорността по чл. 240, ал. 2 ТЗ, респ. на тази по чл. 145 ТЗ за управителя на ООД, е наличието на решение на ОСА на осн. чл. 221, т. 10 ТЗ (чл. 137, ал.

1, т. 5 ТЗ) за освобождаване от отговорност на членовете на надзорния съвет, на управителния съвет и на съвета на директорите. Валидно взетото и стабилизирано решение за освобождаване от отговорност на осн. чл. 221, т. 10 ТЗ (чл. 137, ал. 1, т. 5 ТЗ) води до погасяване на правото на дружеството на обезщетение за причинените вреди от изпълнителния директор, какъвто е случаят, на осн. чл. 240, ал. 2 ТЗ (чл. 145 ТЗ). Възможност за опрощаване на отговорността на управителя е предоставена единствено в компетентността на ОС. При взето решение за освобождаване от отговорност на изпълнителния директор или управителя дружеството не може да претендира вреди, въпреки че фактическият състав на деянието е осъществен. (В този смисъл – Решение № 41 от 29.04.2009 г. по т.д. № 669/2008 г. на ВКС, ТК, I т.о.)

В конкретния случай няма спор, че през процесния период 2014 – 2018 г. ответникът Д. е бил изпълнителен директор на ищцовото дружество. Не се спори, че с решение на ОСА от 29.05.2015 г. ответникът е освободен от отговорност заедно с другите членове на СД за дейността им през 20014 г. С решение на ОСА от 17.06.2016 г. ответникът е освободен от отговорност за 2015 г. С решение на ОСА от 20.06.2017 г. ответникът е освободен от отговорност за 2016 г., а с решение на ОСА от 22.06.2018 г. – за 2017 г. С решение на ОСА от 17.04.2019 г. ответникът е освободен от отговорност за дейността си през 2018 г.

На 07.06.2019 г. е взето последващо решение на ОСА, с което по т. 3 от дневния ред е обсъден Доклад за резултатите от извършена проверка на дейността на дружеството за периода 2012 – 2018 г. Въз основа на констатациите в доклада е взето решение за отмяна на описаните по-горе предходни решения за освобождаване на изпълнителния директор Д. от отговорност за 2014, 2015, 2016, 2017 и 2018 г. и е решено да му се потърси имуществена отговорност за вредите, които с дейността си като изпълнителен директор е причинил на дружеството. По иск на осн. чл. 74, а. 1 ТЗ решенията на ОСА от 07.06.2019 г. по т. 3 са отменени изцяло като незаконосъобразни с влязло в сила решение на Окръжен съд – Ямбол по т.д. № 51/2019 г.

При тези констатации следва извод, че правото на дружеството-ищец да търси имуществена отговорност на осн. чл. 240, ал. 2 ТЗ от бившия си изпълнителен директор е погасено вследствие на валидно и стабилизирано решение за освобождаването му от отговорност, взето от общото събрание на акционерите на осн. чл. 221, т. 10 ТЗ, за периода, през който се твърди, че са настъпили вредите.

Виждането на въззивното дружество, че ответникът не следва да се счита освободен от отговорност, тъй като вредите са установени като настъпили в патримониума на дружеството след решенията за освобождаване от отговорност, не може да бъде споделено и то при споделяне на мотивите на решение № 29 от 23.07.2019 г. по т.д. № 1 212/2018 г. на ВКС, ТК, I т.о., на което въззивникът се позовава. Съгласно изразеното от касационната инстанция становище “решението за освобождаване от отговорност,

независимо дали съдържа в себе си посочване на конкретна вреда или не, се отнася само до поведението на управляващото търговеца лице, което е било известно на дружеството – документирано е надлежно в счетоводството и в останалите дружествени книги. Волеизявлението на ОС ... (за освобождаване от отговорност) не обхваща вреди от поведение, което не е било отразено по начин, който би го направил достояние на персоналния субстрат, образуващ върховния орган на дружеството, за да би формирал той обосновано волята си за снемане на отговорността на управителя.”

В случая се твърди настъпване на вреди от сключване на неизгодни договори за наем, при които за пет товарни автомобила ответникът задължил дружеството-ищец да плаща наем, който е по-висок от пазарния. Няма спор, че издаваните от съконтрахентите по договорите данъчни фактури са били своевременно и редовно осчетоводени в счетоводството на дружеството-ищец. Докладът за резултатите от извършена проверка на дейността на дружеството за периода 2012 – 2018 г., който е послужил като основание за решението на ОСА от 07.06.2019 г, е представен по т.д. № 51/2019 г. на ЯОС, което дело е приложено към т.д. № 92/2019 г. на ЯОС. Независимо от конкретните констатации в доклада, съществен е въпросът не дали е съставен такъв доклад и какво съдържа той, а дали към датата на съответното решение за освобождаване на ответника от отговорност дружеството-ищец е имало информация за поведението на изпълнителния директор, за сключените от него сделки и тяхното съдържание. Свид. Румяна Атанасова, счетоводител в дружеството-ищец, дава показания, че процесните договори не са били представени в счетоводството, като фактурите, издавани от “П.” ООД са били осчетоводявани без приложени пътни листи и товарителници, като тези пътни листи и товарителници е следвало да бъдат у дружеството-ищец, което е ползвало автомобилите. Следователно, след като според свидетеля, доведен от ищеца, дружеството е разполагало с фактури, товарителници и пътни листи, може да се направи извод, че дружеството чрез персоналния субстрат, образуващ върховния му орган, е имало необходимата информация, за да формира воля относно отговорността на изпълнителния директор дори при непредставени договори за наем. От съдържанието на фактурите, товарителниците и пътните листи е било възможно да се извлече съдържанието на липсващите договори, да се направят изводи за възникващите за дружеството права и задължения и ползите/вредите от тях. Ето защо съдът приема, че поведението на ответника по повод сключването и изпълнението на договорите за наем, от които се твърди настъпването на вреди, е било документирано в достатъчна степен. Това поведение, от което според ищеца са настъпили вреди, е продължавало близо пет години и е приключило близо година (на 31.07.2018 г. е издадена последната фактура) преди доклада за резултатите от проверката на дейността и преди отмененото от съда решение на ОСА за отмяна на предходните решения за освобождаване от отговорност. Ето защо именно по съображенията в решение № 29 от 23.07.2019 г. по т.д. № 1 212/2018 г. на ВКС, ТК, I т.о., следва да се приеме, че

ответникът е освободен от отговорност.

Искът е неоснователен; първоинстанционното решение, с което искът е отхвърлен, е правилно, а въззивната жалба против него – неоснователна.

Поради резултата на делото във въззивното производство в полза на въззиваемия ответник ще се присъдят сторените пред настоящата инстанция разноси. Претендира се сумата 10 000 лв., заплатена като адвокатско възнаграждение. Въззивникът е повдигнал възражение за прекомерност на хонорара. При обжалваем интерес в размер на общо 267 214,92 лв. минималният размер на адвокатското възнаграждение съгласно чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения възлиза на 6874,30 лв. С оглед развитото се в едно открито съдебно заседание възивно производство и при съобразяване на фактическата и правна сложност на спора хонорар от 10 000 лв. е прекомерен и ще се намали до 6870 лв.

Мотивиран от изложеното, Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260045 от 29.09.2021 г., постановено по т.д. № 91/2019 г. по описа на Окръжен съд – Ямбол.

ОСЪЖДА “Т.” АД, ЕИК *** със седалище и адрес на управление: гр. Ямбол, ул. О. № 21, да заплати на Д. Д. Д., ЕГН *****, от гр. Ямбол, ул. С.К. № 52, сумата 6870 лв. – разноси за въззивното производство.

Решението може да се обжалва пред ВКС в едномесечен срок от съобщаването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____